

Prądnik. Prace Muz. Szafera	23	183–184	2013
-----------------------------	----	---------	------

KRONIKA – CHRONICLE

**ADAPTACJA BUDYNKÓW OJCOWSKIEGO PARKU NARODOWEGO
DO OCHRONY NIETOPERZY¹**

Adaptation of the Ojców National Park's buildings for the protection of bats

Pod koniec 2013 roku kilkusobowa grupa przyrodników z Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Przyrody „Pro Natura” z Wrocławia wykonała prace adaptacyjne dla ochrony nietoperzy w dwóch budynkach Ojcowskiego Parku Narodowego – w willi „Jadwiga” (ryc. 1), siedzibie dyrekcji OPN oraz w sąsiedniej willi „Uroczą” (ryc. 2). Strychy tych budynków są corocznie latem zasiedlane przez podkowca małego, który tworzy tam kolonie rozrodcze składające się nawet z kilkudziesięciu samic. Na strychach obydwu budynków wykonano szereg ulepszeń, które zostaną wykorzystane przez nietoperze. Dla lepszej ochrony tych ssaków, zaciemniono strychy przez wykonanie stałych, drewnianych osłon okien dachowych i okienek bocznych. Dzięki temu nietoperze będą mogły wykorzystywać na swoje potrzeby większą powierzchnię niż do tej pory. Wloty dla nietoperzy zostały zabudowane specjalnymi konstrukcjami, które zaciemniając strychy, umożliwiają zwierzętom swobodny przelot do swoich kryjówek. Podłogi pokryto paroprzepuszczalną folią, ułatwiającą sprzątanie guana. Poza tymi standardowymi zabiegami adaptacyjnymi na więźbie dachu zainstalowano drewniane budki zaprojektowane specjalnie dla podkowców, które mają zwiększyć bezpieczeństwo nietoperzy i zapewnić im stabilniejsze warunki mikroklimatyczne.

W willi „Uroczą” zaadaptowano również piwnicę zapewniając jednocześnie przeloty między jej pomieszczeniami, bezpośredni wlot z zewnątrz oraz możliwość przelotu między strychem a piwnicą bez opuszczania budynku. Wszystko po to, żeby nietoperze miały możliwość wyboru optymalnych warunków w obrębie jednego schronienia. Udostępniona w ten sposób piwnica zapewni im możliwość chłodzenia się w upalne dni oraz wiosenną i jesienną kwaterę przejściową. Adaptacji sprzyjającej nietoperzom poddana została również piwniczka znajdująca się poniżej parkingu dyrekcji OPN.

¹ Konieczne prace remontowe w tych obiektach były wykonywane późną jesienią pod nieobecność nietoperzy, które rozpoczynają wtedy okres hibernacji w tutejszych jaskiniach (m.in. Ciemnej i Łokietka). Dla zapewnienia lepszej ochrony nietoperzy w ramach przyznanych środków, Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „Pro Natura” w 2010 r. wykonało również kraty zabezpieczające wloty do trzech jaskiń: Białej, Krakowskiej i Saspowskiej na terenie OPN [red.].

Ryc. 1. Willa „Jadwiga”. Fot. R. Cieślík
Fig. 1. Villa ”Jadwiga”. Photo by R. Cieślík

Ryc. 2. Willa „Uroczna”. Fot. R. Cieślík
Fig. 2. Villa ”Uroczna”. Photo by R. Cieślík

Wszystkie te działania przeprowadzone zostały za zgodą dyrekcji Ojcowskiego Parku Narodowego w ramach realizacji projektu „Ochrona podkowca małego i innych gatunków nietoperzy w południowej Polsce (PODKOWIEC+)” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach instrumentu finansowego LIFE+ oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W pracach adaptacyjnych wzięli udział: Rafał Szkudlarek, Anna Bator, Aneta Fiskies, Wojciech J. Gubała, Zbigniew Hryniuk, Łukasz Płoskoń.

Ryc. 3. Adaptacja strychu do ochrony nietoperzy w willi „Jadwiga”. Fot. A. Fiskies

Fig. 3. Adaptation of garret for the protection of bats in villa ”Jadwiga”. Photo by A. Fiskies

Ryc. 4. Adaptacja strychu do ochrony nietoperzy w willi „Uroczna”. Fot. A. Fiskies

Fig. 4. Adaptation of garret for the protection of bats in villa ”Uroczna”. Photo by A. Fiskies

SUMMARY

At the end of 2013 in Ojców National Park loft conversion works aiming at bat protection were carried out in two belonging to the Park buildings, the head office of the Directorate of ONP and the villa Uroczna. The conversion included darkening of lofts and fitting the points of bat entry with special frames. In order to create more stable microclimatic conditions and improve the safety of bats, mainly horseshoe bats *Rhinolophus hipposideros*, wooden boxes were installed in the lofts.

Rafał Szkudlarek